

Vyznačení navrhovaných změn

Změna zákona o výkonu vazby

§ 1

Účel zákona

Účelem zákona je upravit podmínky výkonu vazby v trestním řízení, zejména stanovit práva a povinnosti osob ve vazbě, postavení příslušníků a ~~občanských pracovníků (dále jen "zaměstnanci")~~ **zaměstnanců** Vězeňské služby České republiky (dále jen "Vězeňská služba") a dalších osob při zajišťování výkonu vazby a upravit dozor nad tímto výkonem.

§ 3

Orgány zajišťující výkon vazby

(1) Ostrahu obviněných a další úkoly vyplývající z výkonu vazby zajišťuje Vězeňská služba.

(2) Vězeňská služba je vůči obviněnému oprávněna použít pouze taková omezení a donucovací prostředky, které připouští zákon.²⁾ Použití těchto omezení a donucovacích prostředků oznámí Vězeňská služba bez zbytečného odkladu krajskému státnímu zastupitelství, které provádí dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu vazby.

(3) Při zajišťování výkonu práv obviněných Vězeňská služba spolupracuje s ostatními státními orgány, orgány územní samosprávy a s dalšími subjekty způsobem uvedeným ve zvláštních právních předpisech.

(4) Zaměstnancem Vězeňské služby se pro účely tohoto zákona rozumí jak zaměstnanec České republiky zařazený k výkonu práce ve Vězeňské službě, tak příslušník Vězeňské služby.

²⁾ Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážci České republiky.

§ 4

Místo výkonu vazby

Vazba se vykonává ve vazební věznici nebo ve zvláštním oddělení věznice (dále jen "věznice"). **Věznice zřizuje a zrušuje ministr spravedlnosti. Správu věznic vykonává Vězeňská služba.**

§ 5

Přijímání obviněných

(1) Do výkonu vazby lze přijmout obviněného jen na písemný příkaz soudu vydaný na základě rozhodnutí o vzetí do vazby. Toto rozhodnutí musí být k písemnému příkazu připojeno. Přijímání do výkonu vazby se provádí nepřetržitě.

(2) Při přijetí do výkonu vazby musí být obviněný prokazatelně seznámen se svými právy a povinnostmi podle tohoto zákona, řádu výkonu vazby a s vnitřním řádem věznice. **Písemné vyhotovení seznámení s právy a povinnostmi v jazyce státu, jehož je občanem, nebo v jazyce, kterému rozumí, se při seznámení podle věty první bez odkladu předá obviněnému.**

§ 7

~~(1) Odděleně se umísťují:~~

~~a) muži od žen,~~

~~b) obvinění, u nichž je důvodem vazby obava, že budou mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání,³⁾ od ostatních obviněných,~~

~~c) obvinění, proti nimž je vedeno společné řízení,~~

~~d) obvinění, kteří jsou stíháni pro některý z trestných činů uvedených v § 88 odst. 4 trestního zákoníku, od ostatních obviněných,~~

~~e) obvinění, kteří jsou stíháni pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, a obvinění, kteří nebyli dříve odsouzeni k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, od ostatních obviněných,~~

~~f) obvinění od pravomočně odsouzených,~~

~~g) obvinění, u nichž je podezření na infekční nebo duševní onemocnění,~~

~~h) obvinění ve vazbě z důvodů uvedených v § 350c trestního řádu od ostatních obviněných.~~

~~(2) Obviněný, který o to požádá, se umístí do cely určené výlučně buď pro kuřáky, nebo pro nekuřáky.~~

~~(3) Při rozhodování o umístování obviněných do cel je třeba respektovat pokyn soudu a v přípravném řízení i státního zástupce k oddělenému umístění obviněných a podle možnosti přihlížet též k dalším hlediskům a skutečnostem, zejména k věku obviněných, stupni jejich narušení, životním návykům a osobním vlastnostem.~~

~~(4) Obviněný, který se ve vazbě chová agresivně nebo soustavně porušuje řád výkonu vazby nebo vnitřní řád věznice, se umístí ve zvláštní cele, odděleně od ostatních obviněných.~~

§ 7

(1) Odděleně se umíst'ují:

- a) muži od žen,
- b) obvinění, u nichž je důvodem vazby obava, že budou mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání³⁾, od ostatních obviněných,
- c) obvinění, proti nimž je vedeno společné řízení,
- d) obvinění od pravomocně odsouzených,
- e) obvinění s infekčním nebo duševním onemocněním nebo u nichž je podezření na takové onemocnění.

(2) Nebrání-li tomu jiné okolnosti, odděleně se umíst'ují:

- a) obvinění, kteří jsou stíháni pro některý z trestných činů uvedených v § 88 odst. 4 trestního zákoníku, od ostatních obviněných,
- b) obvinění, kteří jsou stíháni pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, a obvinění, kteří nebyli dříve odsouzeni k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, od ostatních obviněných,
- c) obvinění, kteří jsou ve vazbě z důvodů uvedených v § 350c trestního řádu, od ostatních obviněných.

(3) Obviněný, který o to požádá, se umístí do cely určené výlučně buď pro kuřáky, nebo pro nekuřáky.

(4) Při rozhodování o umíst'ování obviněných do cel se postupuje podle pokynu soudu a v přípravném řízení i státního zástupce k oddělenému umístění obviněných a podle možnosti se přihlíží též k dalším hlediskům a skutečnostem, zejména k věku a zdravotnímu stavu obviněných, stupni jejich narušení, životním návykům a osobním vlastnostem.

(5) Obviněný, který se ve vazbě chová agresivně nebo soustavně porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo k porušování těchto povinností podněcuje jiné, se umístí ve zvláštní cele, odděleně od ostatních obviněných.

³⁾ § 67 písm. b) zákona č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 8

Výkon vazby se zmírněným režimem

(1) Obviněného lze umístit do oddělení výkonu vazby se zmírněným režimem, pokud tím nebude ohrožen účel vazby.

(2) V oddělení výkonu vazby se zmírněným režimem je ubytovací prostor se společným sociálním a kulturním zařízením, ve kterém se obvinění v určeném čase mohou volně pohybovat a stýkat se s obviněnými, kteří jsou umístěni v tomto oddělení.

(3) Do oddělení výkonu vazby se zmírněným režimem nelze umístit obviněného, který porušuje stanovený pořádek a kázeň nebo nemůže být do tohoto oddělení umístěn z bezpečnostních důvodů. Rovněž se do tohoto oddělení neumístí obviněný, u něhož to nedoporučil lékař vzhledem k jeho zdravotnímu stavu, a obviněný, u kterého toto umístění nedoporučil psycholog.

(4) Ustanovení § 7 se v oddělení výkonu vazby se zmírněným režimem užije obdobně.

~~§ 9~~

~~Základní vybavení cely~~

~~Pro každého obviněného musí být v cele lůžko a skříňka na uložení osobních věcí. Cely jsou dále vybaveny stolem a židlemi v počtu odpovídajícím počtu obviněných a sociálním zařízením, odděleným od zbývajících prostorů cely neprůhlednou zástěnou. Do každé cely musí být zavedeno elektrické osvětlení a signalizační (přivolávací) zařízení.~~

§ 9

Základní vybavení cely

Pro každého obviněného musí být v cele lůžko a uzamykatelná skříňka na uložení osobních věcí. Cely jsou dále vybaveny stolem a stoličkami v počtu odpovídajícím počtu obviněných a sociálním zařízením. Záchod musí být oddělen od zbývajících prostorů cely neprůhlednou zástěnou. Do každé cely musí být zavedeno elektrické osvětlení a signalizační (přivolávací) zařízení.

§ 10

Propuštění obviněných

Věznice neodkladně propustí obviněného z výkonu vazby, jestliže obdržela

a) písemný příkaz, aby obviněný byl propuštěn na svobodu, vydaný soudem na základě jeho rozhodnutí,

b) písemný příkaz, aby obviněný byl propuštěn na svobodu, vydaný státním zástupcem na základě jeho rozhodnutí v případech stanovených zvláštním zákonem,⁴⁾

c) písemný příkaz státního zástupce, aby obviněný byl propuštěn na svobodu, vydaný při výkonu dozoru nad dodržováním právních předpisů při výkonu vazby,

d) písemný příkaz, aby obviněný byl propuštěn na svobodu na základě rozhodnutí prezidenta republiky nebo ministra spravedlnosti v řízení o udělení milosti,

e) písemný příkaz, aby obviněný byl propuštěn na svobodu na základě rozhodnutí ministra spravedlnosti v řízení o mimořádných opravných prostředcích nebo v řízení o vydání do ciziny.

⁴⁾ ~~§ 72 odst. 1 a 2~~ § 71, 72 a § 72a odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 13

Korespondence

(1) Obviněný může přijímat a na svůj náklad odesílat písemná sdělení (dále jen "korespondenci") bez omezení.

(2) Korespondence podléhá kontrole, která zahrnuje seznámení se s obsahem písemností. Je-li důvodem vazby obava, že obviněný bude mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, provádí ve lhůtě 14 dnů od přijetí kontrolu korespondence orgán, který vede řízení. V ostatních případech je oprávněn kontrolu provádět orgán Vězeňské služby. Vězeňská služba má povinnost korespondenci zadržet a předat orgánům činným v trestním řízení, zakládá-li její obsah podezření z trestné činnosti, nebo jestliže by doručením korespondence mohl být mařen účel vazby. Zadržovaná korespondence se založí do trestního spisu a nezávadná část jejího obsahu se oznámí adresátu.

(3) Kontrola korespondence je nepřipustná mezi obviněným a jeho obhájcem, **mezi obviněným a advokátem, který obviněného zastupuje v jiné věci**, mezi obviněným a státními orgány České republiky nebo diplomatickou misí anebo konzulárním úřadem cizího státu^{4a)} anebo mezi obviněným a mezinárodní organizací, která je podle mezinárodní úmluvy, jíž je Česká republika vázána, příslušná k projednávání podnětů týkajících se ochrany lidských práv. Tato korespondence se adresátu odesílá a obviněnému doručuje neprodleně **a, nemá-li obviněný finanční prostředky, na náklady věznice.**

(4) Obviněnému, který neumí nebo nemůže číst nebo psát, Vězeňská služba zajistí, aby mu byly došlé dopisy přečteny, nebo mu poskytne pomoc při sepisování žádostí, podání a stížností státním orgánům a při dopisování s obhájcem.

^{4a)} Vyhláška č. 157/1964 Sb., o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích.
Vyhláška č. 32/1969 Sb., o Vídeňské úmluvě o konzulárních stycích.

§ 13a

Užívání telefonu

(1) Obviněnému, u něhož není důvodem vazby obava, že bude mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání,³⁾ se v odůvodněných případech umožní použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou.^{4b)}

(2) Ze závažného důvodu lze obviněnému uvedenému v odstavci 1 povolit použití telefonu ke kontaktu s jinou osobu, než je osoba blízká.

(3) Obviněný má právo na použití telefonu ke kontaktu se svým obhájcem nebo advokátem, který obviněného zastupuje v jiné věci. Nemá-li finanční prostředky, umožní mu věznice první kontakt na své náklady.

(3 4) Náklady spojené s použitím telefonu hradí obviněný. Obviněný není oprávněn mít u sebe nebo používat ve výkonu vazby telefon nebo jiné komunikační nebo záznamové prostředky, včetně jejich příslušenství a součástí. Jestliže se mu použití telefonu umožní, je povinen použít telefon určený pro tento účel věznicí. U osob ve vydávací nebo předávací vazbě povoluje umožnění použití telefonu příslušný soudce; v rámci předběžné vazby státní zástupce.

(4 5) Nejde-li o telefonáty s osobou uvedenou v § 13 odst. 3 nebo ~~§ 14 odst. 7~~ § 14 odst. 8 nebo § 26 odst. 6, je Vězeňská služba oprávněna seznamovat se formou odposlechu s telefonáty uvedenými v odstavcích 1 a 2 a pořizovat jejich záznam.

3) § 67 písm. b) zákona č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

4b) § 116 občanského zákoníku.

§ 14

Návštěvy obviněných

(1) Obviněný má právo na přijetí návštěvy v počtu nejvýše 4 osob jednou za 2 týdny v trvání devadesáti minut. V odůvodněných případech může ředitel věznice povolit přijetí návštěvy většího počtu osob nebo za dobu kratší než 2 týdny, případně na dobu delší než devadesát minut.

(2) U obviněných, u nichž je důvodem vazby obava, že budou mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání,³⁾ bez zbytečného odkladu stanoví podmínky pro uskutečnění návštěvy, kterými jsou zejména termín návštěvy, okruh osob a přítomnost orgánu činného v trestním řízení, v přípravném řízení státní zástupce, v řízení před soudem příslušný soudce.

(3) U osob v předběžné, vydávací nebo předávací vazbě stanoví podmínky pro uskutečnění návštěvy, kterými jsou zejména termín návštěvy, okruh osob a přítomnost orgánu činného v trestním řízení, v rámci předběžné vazby státní zástupce, v rámci vydávací nebo předávací vazby příslušný soudce.

(4) Návštěvy probíhají v místnostech k tomu určených za přítomnosti orgánů Vězeňské služby, případně též orgánu činného v trestním řízení.

(5) V odůvodněných případech může ředitel věznice rozhodnout, že z bezpečnostních důvodů se návštěva uskuteční v místnosti, kde je návštěvník od obviněného oddělen přepážkou.

(6) Nejsou-li splněny podmínky stanovené podle ustanovení odstavce 2, Vězeňská služba návštěvu neumožní a tuto skutečnost zaznamená do osobního spisu obviněného.

(7) Zaměstnanec Vězeňské služby je oprávněn návštěvu přerušit nebo předčasně ukončit, jestliže obviněný nebo návštěvníci přes upozornění porušují vnitřní pořádek nebo ohrožují bezpečnost ve věznici; stejná oprávnění má, jde-li o návštěvu za podmínek stanovených podle odstavce 2, přítomný orgán činný v trestním řízení, jestliže v průběhu návštěvy zjistí, že dochází nebo má dojít k maření objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání.

(8) Obviněný má právo přijímat ve věznici návštěvy obhájce neomezeně. Omezení uvedená v předchozích odstavcích se na návštěvy obhájce nevztahují.

(9) Obviněný má právo přijímat ve věznici návštěvy advokáta, který ho zastupuje v jiné věci, jestliže orgán činný v trestním řízení, je-li obviněný ve vazbě z důvodu § 67 odst. 4 písm. b) trestního řádu, nestanoví jinak. V případě, že je třeba ověřit podpis obviněného, může se takové návštěvy zúčastnit i notář. Omezení uvedená v odstavcích 1, 2 a 3 se na takové návštěvy nevztahují.

§ 16

Nákup potravin a věcí osobní potřeby, přijímání balíčků a peněz

(1) Obviněný má právo na nákup potravin a věcí osobní potřeby nejméně jednou týdně v zaručeném sortimentu, který stanoví vnitřní řád věznice. Nákup se uskutečňuje ~~zpravidla~~ formou bezhotovostní platby.

(2) Obviněný má právo jedenkrát za 3 měsíce přijmout balíček s potravinami a věcmi osobní potřeby do hmotnosti 5 kg. Omezení se nevztahuje na balíčky obsahující oblečení zasílané za účelem jeho výměny, knihy, denní tisk a časopisy a hygienické potřeby.

(3) Balíčky podléhají kontrole orgánů Vězeňské služby. Obviněnému se nepředají věci, které odporují účelu vazby, nebo které není dovoleno mít podle řádu výkonu vazby v cele, zejména věci, kterými by mohl ohrozit život a zdraví vlastní nebo jiných osob. Nepředané věci se odešlou zpět odesílateli na náklady obviněného. **Nemá-li obviněný finanční prostředky na odeslání nepředaných věcí, odešlou se na náklady věznice a náklady se mu předepíše k úhradě.**

(4) Obviněný může přijímat bez omezení peníze, které mu byly do věznice poslány. Věznice je povinna zajistit jejich bezpečné ~~uložení~~ **převzetí do úschovy** a umožnit obviněnému na jeho náklady s nimi disponovat. ~~Zvláštní předpis stanoví, v kterých případech~~

~~je obviněný povinen peníze uložit.~~ **Obviněný nesmí mít u sebe během výkonu vazby finanční hotovost.**

§ 17

Uspokojování kulturních potřeb

(1) Obviněný má právo objednat si na svůj náklad knihy, denní tisk a časopisy, včetně zahraničních, pokud jsou distribuované v tuzemsku. Může si půjčovat a hrát společenské hry, z vězeňské knihovny si půjčovat beletrii a odborné publikace, včetně právních předpisů.

(2) Vlastní přenosný radiopřijímač a televizor, pokud jsou napájeny z vlastního zdroje, pro který je v přijímači prostor a je jeho součástí, se obviněnému umožní používat po provedení kontroly technických parametrů ke zjištění, zda nebylo instalováno nežádoucí zařízení. Provedení kontroly zajistí na náklady obviněného správa věznice. Pokud jsou pro to ve věznici podmínky, může, **po provedení kontroly uvedené ve větě první**, ředitel věznice povolit připojení radiopřijímačů a televizorů na elektrickou síť.

§ 18

Péče o zdraví

(1) Obviněný má právo na nepřetržitý osmihodinový čas ke spánku.

(2) Obviněný má právo účastnit se denně vycházky ve vymezeném prostoru věznice v trvání nejméně jedné hodiny. Vycházka může být z důležitého důvodu na základě rozhodnutí generálního ředitele Vězeňské služby nebo jím pověřeného zaměstnance Vězeňské služby omezena nebo zrušena. U nemocných obviněných a u obviněných těhotných žen se vycházky konají se souhlasem ošetřujícího lékaře a podle jeho doporučení. Ustanovení § 7 se při vycházkách užije obdobně.

(3) Obviněný má právo na zdravotní služby v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním předpisem⁶⁾ s přihlédnutím k omezením vyplývajícím z účelu vazby.

(4) Náklady na zdravotní služby poskytované obviněnému, který není pojištěncem podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění a který nemůže náklady hradit z vlastních prostředků uložených ve věznici, hradí v rozsahu nákladů souvisejících s poskytnutím neodkladné a akutní zdravotní péče a u cizinců v rozsahu nákladů podle zákona upravujícího pobyt cizinců na území České republiky Vězeňská služba z prostředků státního rozpočtu, pokud úhrada nákladů není zajištěna jinak; to platí i v případě, že obviněný nemůže uhradit náklady na zdravotní služby provedené v zájmu zachování jeho zdravotního stavu nad rámec péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění nebo ze státního rozpočtu nad rámec mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána.

(4 5) Obviněný je povinen podrobit se preventivní vstupní, periodické a výstupní (popřípadě i mimořádné) lékařské prohlídce v rozsahu určeném lékařem, včetně nezbytných diagnostických a laboratorních vyšetření a očkování, a preventivním opatřením stanoveným orgány ochrany veřejného zdraví.

(5 6) Jestliže zdravotní stav obviněného vyžaduje poskytnutí zdravotních služeb, které nelze zajistit ve věznici, poskytnou se mu u poskytovatele zdravotních služeb mimo věznici. Ostrahu obviněného v takovém případě zajišťuje nejbližší věznice.

(7) O závažném onemocnění obviněného nebo o jeho úrazu vyžadujícím hospitalizaci vyrozumí věznice bez odkladu příslušný orgán činný v trestním řízení Věznice vyrozumí též osobu, kterou obviněný určil, nebo jeho osobu blízkou; osobu blízkou nevyrozumí, pokud ji obviněný požádal, aby tak neučinila. Věznice vždy vyrozumí bez odkladu některou z těchto osob, jakož i státního zástupce, který vykonává dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu vazby, v případě, že dojde k úmrtí obviněného.

~~(6 8) Obviněný je povinen nahradit škodu způsobenou Vězeňské službě, zvýšené náklady střežení a náklady na dopravu a předvedení k poskytovateli zdravotních služeb, vynaložené Vězeňskou službou, jestliže Obviněný je povinen nahradit zvýšené náklady vynaložené Vězeňskou službou na střežení, dopravu a předvedení k poskytovateli zdravotních služeb, kterými se rozumí náklady vzniklé tím, že~~

- a) si úmyslně způsobil nebo jinému úmyslně umožnil způsobit mu újmu na zdraví anebo se opakovaně dopustil porušování léčebného režimu,
- b) zneužil zdravotní služby předstíráním poruchy zdraví, nebo
- c) z vlastního rozhodnutí se nepodrobil lékařskému zákroku, ke kterému dal předchozí souhlas nebo o který požádal.

~~(7 9) Rozhodnutí o povinnosti nahradit škodu a zvýšené náklady uvedené v odstavci 6 vydá ředitel věznice. Proti rozhodnutí ředitele věznice může obviněný do 3 dnů od oznámení podat stížnost, o níž rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby.~~

(9) Obviněný s těžkým zdravotním postižením má právo na zajištění přiměřených podmínek umožňujících důstojný výkon vazby.

⁶⁾ § 9 odst. 2 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zákona ČNR č. 548/1991 Sb. Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a o podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

§ 19

Zaměstnávání obviněných

(1) Obviněný může být na vlastní žádost po dobu trvání vazby pracovně zařazen v rámci pracovních možností věznice. Ustanovení § 7 se užíje obdobně.

(2) Pracovní zařazení, odměňování, **bezpečnost a ochranu zdraví při práci**, zdravotní pojištění a sociální zabezpečení upravují zvláštní předpisy⁷⁾.

⁷⁾ Např. zákon ČNR č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, ~~zákon č. 65/1965 Sb.~~ **zákon č. 262/2006 Sb.**, zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

§ 20

Ochrana práv obviněných

~~(1) K uplatnění svých práv může obviněný podávat státním orgánům České republiky žádosti a stížnosti, které je věznice povinna neprodleně odeslat.~~

~~(2) Pokud o to obviněný požádá, musí mu být bez zbytečného odkladu umožněna rozmluva s ředitelem věznice nebo s jeho zástupcem.~~

~~(3) Zaměstnanci Vězeňské služby jsou povinni dbát na zachovávání práv, která obvinění mají ve výkonu vazby.~~

§ 20

Ochrana práv obviněných

(1) Obviněný smí k uplatnění svých práv a oprávněných zájmů podávat stížnosti a žádosti orgánům příslušným k jejich vyřízení; stížnost nebo žádost musí být orgánu, jemuž je adresována, neprodleně odeslána. Ředitel věznice určí okruh zaměstnanců Vězeňské služby pověřených přebíráním a odesíláním stížností a žádostí a jejich evidencí; vytvoří takové podmínky pro podávání stížností a žádostí obviněných, aby bylo vyloučeno, že s nimi budou zacházet jiné než oprávněné osoby.

(2) Vězeňská služba bez zbytečného odkladu vyrozumí státního zástupce, soudce nebo orgán, který provádí kontrolu věznice, o žádosti obviněného o rozmluvu a na jejich pokyn takovou rozmluvu ve věznici umožní.

(3) Zaměstnanci Vězeňské služby bez zbytečného odkladu vyrozumí ředitele věznice nebo jeho zástupce o žádosti obviněného o rozmluvu. Rozmluva s ředitelem věznice nebo s jeho zástupcem musí být umožněna vždy bez zbytečného odkladu.

(4) Obviněný má právo na poskytování právní pomoci jeho obhájcem nebo advokátem, který obviněného zastupuje v jiné věci, vést s ním korespondenci a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby.

(5) Zaměstnanci Vězeňské služby jsou povinni dbát na zachování práv, která obvinění mají ve výkonu vazby.

§ 21

Povinnosti obviněných

(1) Obviněný je povinen dodržovat řád výkonu vazby a vnitřní řád věznice, plnit příkazy a pokyny Vězeňské služby, šetřit majetek věznice a ostatních obviněných a chovat se slušně ke všem osobám, se kterými přijde do styku. Není-li dále stanoveno jinak, řídí se odpovědnost za škodu způsobenou během výkonu vazby a podmínky jejího uplatnění občanským zákoníkem.

(2) Obviněný nesmí navazovat nedovolené styky s jinými obviněnými, **odsouzenými**, nebo s osobami na svobodě, vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky,⁸⁾ vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek nebo škodit zdraví, ~~tetovat sebe nebo jinou osobu, anebo nechat se tetovat. Nesmí také tetovat sebe nebo jinou osobu, nechat se tetovat nebo mít ve věznici v držení pomůcky k provádění tetování; to platí obdobně také pro jiné způsoby porušování integrity lidské kůže a držení pomůcek k provádění takové činnosti.~~

~~(3) Obviněný je povinen se podrobit osobní prohlídce při přijetí do vazby, při přemístění mimo věznici nebo při podezření, že má u sebe věc, jejíž držení je ve vazbě zakázáno. Obviněný je povinen podrobit se osobní prohlídce v zájmu zajištění vnitřního pořádku ve věznici a vyloučení toho, aby u sebe měl věc, jejíž držení je ve vazbě zakázáno. Věc, jejíž držení je ve vazbě zakázáno, se obviněnému odejme a po dobu trvání vazby vezme do úschovy.~~

(4) Obviněný je ve styku s jinými osobami povinen dodržovat zásady slušného chování užívané v běžném společenském styku.

(5) Obviněným je zakázáno přechovávat a rozšiřovat tiskoviny nebo materiály propagující národnostní, etnickou, rasovou, náboženskou nebo sociální nesnášenlivost, hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka, násilí a krutost, jakož i tiskoviny nebo materiály obsahující popis výroby a použití návykových látek, jedů, výbušnin, zbraní a střeliva.

(4 6) Obviněný je dále povinen

a) umožnit zaměstnancům Vězeňské služby kontrolu svých osobních věcí,

b) strpět úkony, které souvisejí s jeho identifikací,

c) pokud onemocní, stane se mu úraz nebo je zraněn, tyto skutečnosti neprodleně ohlásit zaměstnanci Vězeňské služby,

d) oznámit neprodleně zaměstnanci Vězeňské služby okolnosti, které mohou způsobit vážné ohrožení bezpečnosti jemu samotnému, spoluobviněným nebo věznicí, pokud se o nich dozví nebo je zjistil,

e) oznámit věznicí jméno a příjmení obhájce nebo advokáta, který jej bude zastupovat v jiné věci nebo mu poskytovat právní službu,

e f) podrobit se opatřením, která jsou nezbytná k zamezení případné výroby, držení nebo zneužívání omamných a psychotropních návykových látek a jedů ve věznicí, včetně vyšetření ke zjištění, zda neužil návykovou látku, a v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, nahradit náklady na toto vyšetření,

f g) dodržovat zásady hygieny a v osobních věcech udržovat pořádek a čistotu,

~~g~~ **h) uhradit náklady zdravotních služeb poskytnutých v zájmu zachování nebo zlepšení jeho zdravotního stavu nad rámec zdravotních služeb hrazených z veřejného zdravotního pojištění nebo ze státního rozpočtu nad rámec mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána,**

i) během nepřetržité osmihodinové doby ke spánku dodržovat noční klid,

j) nekouřit v místech, kde je to vzhledem k možnému ohrožení zdraví nekuřáků nebo z protipožárních důvodů ředitelem věznice zakázáno,

k) oznámit při příjmu do věznice písemně, zda je účasten důchodového spoření,

l) oznámit změnu zdravotní pojišťovny a změnu osobních či rodinných údajů, které nahlásil při přijetí do výkonu vazby.

(§ 7) Pokud je to nezbytné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti ve věznicí, jsou orgány Vězeňské služby oprávněny použít proti obviněnému, odmítajícímu plnit své povinnosti, donucovací prostředky stanovené zvláštním zákonem.⁹⁾

⁸⁾ ~~§ 89 odst. 13 trestního zákona.~~ § 130 trestního zákoníku.

⁹⁾ § 17 a 18 zákona ČNR č. 555/1992 Sb.

§ 21a

Povinnost nahradit náklady spojené s výkonem vazby

(1) Ředitel věznice rozhodne o povinnosti obviněného nahradit náklady spojené s výkonem vazby, kterými jsou

- a) náklady na odeslání nepředaných věcí podle § 16 odst. 3,
- b) náklady na zdravotní služby podle § 18 odst. 4 části věty za středníkem a podle § 21 odst. 6 písm. h) a na regulační poplatky,
- c) zvýšené náklady na střežení, dopravu a předvedení podle § 18 odst. 8,
- d) náklady na vyšetření ke zjištění, zda obviněný neužil návykovou látku, v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, podle § 21 odst. 6 písm. f).

(2) V rozhodnutí podle odstavce 1 musí být jednotlivé náklady vyčísleny. Proti tomuto rozhodnutí může obviněný do 3 dnů od doručení podat stížnost, o které rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Podání stížnosti má odkladný účinek.

(3) Výkon rozhodnutí, kterým byla obviněnému uložena povinnost nahradit náklady podle odstavce 1, se po dobu výkonu vazby provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.

§ 21b

Náhrada škody

(1) Způsobil-li obviněný zaviněným porušením povinností stanovené tímto zákonem škodu na majetku státu, se kterým hospodář Vězeňská služba, a výše této škody nepřevyšuje 10 000 Kč, rozhodne o povinnosti nahradit tuto škodu ředitel věznice. Proti rozhodnutí ředitele věznice může obviněný do 3 dnů od doručení podat stížnost, o které rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Podání stížnosti má odkladný účinek.

(2) Výkon rozhodnutí, kterým byla obviněnému uložena povinnost nahradit škodu podle odstavce 1, se po dobu výkonu vazby provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.

§ 23

Řízení o kázeňských přestupcích a o zabrání věci

(1) ~~Ukládat kázeňské tresty a rozhodnout o zabrání věci je oprávněn ředitel věznice nebo jím pověřený orgán Vězeňské služby. Kázeňskou pravomoc nad obviněnými vykonávají generální ředitel Vězeňské služby a ředitelé věznic a jimi pověřeni zaměstnanci vězeňské služby.~~

(2) Kázeňský trest lze uložit jen po náležitém objasnění rozhodných okolností, za nichž byl kázeňský přestupek spáchán, a prokázání viny obviněného. Před uložením kázeňského trestu musí být obviněnému a osobě, která uplatňuje vlastnické právo k věci, jež může být zabráná, umožněno se k věci vyjádřit. **Obviněný má právo se vyjádřit ke všem**

skutečností, které se mu kladou za vinu a k důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhnout provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě.

(3) O uložení kázeňského trestu musí být rozhodnuto a toto rozhodnutí obviněnému oznámeno do 15 dnů ode dne, kdy se orgán oprávněný k jeho uložení o spáchání přestupku dozvěděl, nejpozději však do jednoho měsíce od porušení stanoveného pořádku a kázně.

(4) Rozhodnutí o zabrání věci se neprodleně oznámí obviněnému, který měl spáchat kázeňský přestupek, a vlastníkově věci, pokud je znám.

(5) Rozhodnutí, jímž ~~byla uložena pokuta, propadnutí věci~~ **byl uložen kázeňský trest** nebo bylo vysloveno zabrání věci, je třeba bez zbytečného odkladu písemně vyhotovit a doručit obviněnému a osobě uvedené v odstavci 4.

(6) Proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu může obviněný a proti rozhodnutí o zabrání věci i osoba uvedená v odstavci 4 do tří dnů od jeho oznámení, a bylo-li doručeno, od doručení, podat stížnost, která má odkladný účinek. Stížnost nemá odkladný účinek, byl-li uložen trest umístění do samovazby a udržení pořádku a kázně ve věznici vyžaduje, aby byl trest ihned vykonán.

~~(7) O stížnosti proti rozhodnutí, jímž byl uložen kázeňský trest pokuty, propadnutí věci nebo bylo uloženo ochranné opatření zabrání věci, rozhoduje podle zvláštního zákona¹⁰⁾ okresní soud, v jehož obvodu se věznice nachází. O stížnosti proti rozhodnutí, jímž byl uložen jiný kázeňský trest, rozhoduje ředitel věznice, a jde-li o rozhodnutí jím vydané, generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený orgán generálního ředitelství Vězeňské služby. Jde-li o stížnost, která nemá odkladný účinek, musí být rozhodnuto bez zbytečného odkladu.~~

(7) O stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu nebo ochranného opatření zabrání věci rozhodne do 5 pracovních dnů od jejího podání ředitel věznice nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. O stížnosti proti rozhodnutí ředitele věznice rozhodne generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Rozhodnutím o stížnosti nelze pověřit zaměstnance, který kázeňský trest uložil nebo který rozhodl o zabrání věci.

(8) Rozhodnutí vydaná v kárném řízení, kterými byly uloženy kázeňské tresty podle § 22 odst. 2 písm. a) až c) nepodléhají přezkoumání soudem.

¹⁰⁾ ~~§ 2501 a násl. občanského soudního řádu.~~

§ 28

Zvláštní ustanovení

(1) Cizince je bezprostředně po přijetí do vazby nutno poučit o jeho právu obracet se na diplomatickou misi a konzulární úřad státu, jehož je státním občanem. Uprchlíci a bezdomovci se poučí o právu obracet se na diplomatickou misi státu, pověřeného chránit

jejich zájmy, nebo na mezinárodní orgány, jejichž posláním je tyto zájmy chránit. Tím není dotčena povinnost orgánu činného v trestním řízení vyrozumět, v souladu s příslušnou mezinárodní smlouvou, o vzetí do vazby zastupitelský orgán státu, jehož je obviněný občanem.

(2) Cizinec se poučí o právu na přijetí konzulární návštěvy zástupců orgánů uvedených v odstavci 1. Na tuto návštěvu se nevztahují omezení uvedená v § 14 odst. 1, 2 a 3.

(3) Poučení cizince se provede v jeho mateřském jazyce nebo v jazyce, jemuž rozumí.

(4) Obvinění ve vazbě z důvodů uvedených v § 350c trestního řádu, pokud neporušují stanovený pořádek a kázeň, vykonávají vazbu **zpravidla** v oddělení výkonu vazby se zmírněným režimem.

Změna zákona o výkonu trestu odnětí svobody

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje výkon trestu odnětí svobody (dále jen "výkon trestu") ve věznicích a ve zvláštních odděleních vazebních věznic.

~~(2) Výkonem trestu se sleduje dosažení účelu trestu odnětí svobody (dále jen "trest") ve smyslu trestního zákona prostředky stanovenými v tomto zákoně.~~

(2) Účelem výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „trest“) je prostředky stanovenými tímto zákonem působit na odsouzené tak, aby snižovali nebezpečí recidivy svého kriminálního chování a vedli po propuštění soběstačný život v souladu se zákonem, chránit společnost před pachateli trestných činů a zabránit jim v dalším páchání trestné činnosti.

(3) Výkonem trestu se podle tohoto zákona rozumí též výkon trestního opatření odnětí svobody uloženého mladistvému; jeho výkonem se sleduje dosažení účelu stanoveného zákonem o soudnictví ve věcech mládeže.

(4) Mladistvým se pro účely tohoto zákona rozumí osoba, která v době spáchání provinění dovršila patnáctý a nepřekročila osmnáctý rok svého věku.

§ 3

Orgán zajišťující výkon trestu

(1) Střežení odsouzených, dozor nad nimi, metody zacházení s odsouzenými a stanovené podmínky výkonu trestu zajišťuje Vězeňská služba České republiky (dále jen "Vězeňská služba").

(2) Vězeňská služba je oprávněna odsouzeným vydávat pokyny a příkazy a používat vůči nim jen taková omezení a donucovací prostředky, které připouští zvláštní zákon.¹⁾

(3) Povinnosti a oprávnění příslušníka Vězeňské služby stanoví zvláštní zákon.¹⁾ ~~Občanský pracovník Vězeňské služby je oprávněn vydávat odsouzeným pokyny a příkazy v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Pokyny a příkazy v rozsahu stanoveném tímto zákonem jsou oprávněni vydávat vedle příslušníků Vězeňské služby i zaměstnanci Vězeňské služby.~~

~~(4) Zaměstnancem Vězeňské služby se pro účely tohoto zákona rozumí jak příslušník, tak občanský pracovník Vězeňské služby.~~

(4) Zaměstnancem Vězeňské služby se pro účely tohoto zákona rozumí jak zaměstnanec České republiky zařazený k výkonu práce ve Vězeňské službě, tak příslušník Vězeňské služby.

¹⁾ Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky.

§ 4

Poradní sbor

K uplatňování poznatků, forem a metod zacházení s odsouzenými, které napomáhají k dosažení účelu výkonu trestu, zřídí ředitel věznice poradní sbor. Členy poradního sboru jmenuje ředitel věznice s jejich souhlasem z odborníků, kteří nejsou zaměstnáni ve věznici. Činnost člena poradního sboru je jiným úkonem v obecném zájmu²⁾. Vězeňská služba poskytuje členům poradního sboru cestovní náhrady podle zvláštního právního předpisu³⁾.

²⁾ § 124 zákona č. 65/1965 Sb. § 203 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.

§ 5

Místo výkonu trestu

(1) Trest se vykonává ve věznici nebo ve zvláštním oddělení vazební věznice. Věznice zřizuje a zrušuje ministr spravedlnosti (dále jen "ministr") a jejich správu vykonává Vězeňská služba podle zvláštního zákona¹⁾.

(2) Vyžaduje-li zdravotní stav odsouzeného poskytnutí zdravotních služeb, které nelze ~~zajistit~~ **poskytnout** ve zdravotnickém zařízení Vězeňské služby, a výkon trestu nelze přerušit, trest se na nezbytně nutnou dobu vykonává poskytovateli zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou, přičemž střežení odsouzeného v takovém případě zajišťuje nejbližší věznice. Zvýšené náklady spojené s provedením takových opatření hradí zdravotnickému zařízení Vězeňská služba.

(3) Trestní opatření odnětí svobody u mladistvých,^{3b)} kteří nepřekročili 19. rok svého věku, se vykonává odděleně od ostatních odsouzených, a to ve věznicích nebo zvláštních odděleních pro mladistvé s uplatňováním vnitřní diference.

3b) § 2 ~~písm. d)~~ **odst. 1 písm. c)** zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže).

§ 6

Přijímání odsouzených do výkonu trestu

(1) Do výkonu trestu lze přijmout odsouzeného jen na základě písemného nařízení výkonu trestu vyhotoveného soudem. Není-li k nařízení výkonu trestu připojeno písemné vyhotovení pravomocného rozsudku, soud je věznici zašle dodatečně.

(2) Při přijetí do výkonu trestu musí být odsouzený prokazatelně seznámen se svými právy a povinnostmi podle tohoto zákona a řádu výkonu trestu a s vnitřním řádem věznice. **Písemné vyhotovení seznámení s právy a povinnostmi v jazyce státu, jehož je občanem, nebo v jazyce, kterému rozumí, se bez odkladu předá odsouzenému.**

§ 7

Umísťování odsouzených

Odděleně se umísťují odsouzení muži od odsouzených žen, **odsouzení s infekčním onemocněním nebo u nichž je podezření na infekční onemocnění** a dále zpravidla odsouzení:

- a) mladiství od dospělých,
- b) recidivisté od odsouzených, kteří jsou ve výkonu trestu poprvé,
- c) za úmyslně spáchané trestné činy od odsouzených za trestné činy z nedbalosti,
- d) trvale pracovně nezařaditelní,
- e) s poruchami duševními a poruchami chování a,
- f) s uloženým ochranným léčením a zabezpečovací detencí: a
- g) velmi nebezpeční podle § 72a.**

§ 9

Zařazování odsouzených do typů věznic

(1) O tom, do jakého typu věznice bude odsouzený zařazen k výkonu trestu, rozhoduje soud podle zvláštního zákona.⁴⁾

(2) Odsouzený nastupuje výkon trestu ve věznici, kterou soud ve výzvě k nástupu trestu určil. Z důležitých důvodů může odsouzeného k nástupu výkonu trestu přijmout i jiná věznice.

(3) Další umístování odsouzených do jednotlivých věznic v souladu s rozhodnutím soudu o zařazení do určitého typu věznice provádí generální ředitelství Vězeňské služby ve spolupráci s ředitelem věznice, ve které odsouzený nastoupil k výkonu trestu.

4) Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

§ 12

Návrh odsouzeného na přeřazení

~~Oznámí-li odsouzený věznici, že podává návrh soudu na své přeřazení do jiného typu věznice, ředitel věznice i bez výzvy zašle soudu přílohy uvedené v § 11 odst. 2; to neplatí, jestliže zákonná překážka brání tomu, aby se soud návrhem odsouzeného věcně zabýval. V takovém případě ředitel věznice oznámí soudu důvody, pro které návrhu nelze vyhovět.~~

§ 12

Návrh odsouzeného na přeřazení

Oznámí-li odsouzený věznici, že podává návrh soudu na své přeřazení do jiného typu věznice, ředitel věznice i bez výzvy zašle soudu přílohy uvedené v § 11 odst. 2.

§ 16

Sociální podmínky odsouzených a poskytování zdravotních služeb

(1) Odsouzeným se poskytuje pravidelná strava za podmínek a v hodnotách, které odpovídají požadavku udržení zdraví a přihlížejí k jeho zdravotnímu stavu, věku a obtížnosti vykonávané práce. V rozsahu, v jakém to umožňuje provoz věznice, se přitom přihlíží k požadavkům kulturních a náboženských tradic odsouzených.

(2) Jsou-li pro to vytvořeny ve věznici odpovídající stavební, materiální a hygienické podmínky, umožní se zejména odsouzeným umístěným ve výstupních odděleních věznic, aby si stravu připravovali sami z potravin dodaných věznicí.

~~(2 3) Každý odsouzený musí mít zabezpečeno lůžko a prostor pro uzamykatelnou skříňku k uložení osobních věcí.~~

~~(3 4) Odívání odsouzených musí odpovídat klimatickým podmínkám a musí dostatečně chránit jejich zdraví.~~

~~(4 5) Odsouzeným se zabezpečuje denně osmihodinová doba ke spánku, doba potřebná k osobní hygieně a úklidu, stravování, nejméně jednohodinová vycházka a přiměřené osobní volno.~~

~~(5 6) Odsouzený má právo na zdravotní služby v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem⁵⁾ s přihlédnutím k omezením vyplývajícím z účelu trestu.~~

~~(6-7) Odsouzený s těžkým zdravotním postižením má právo na zajištění přiměřených podmínek umožňujících důstojný výkon trestu.~~

~~(7 8) Odsouzenému, který není zařazen do práce, poskytuje věznice sociální kapesné v případě, že neodmítl bez závažného důvodu práci a neměl v období jednoho kalendářního měsíce jiný příjem nebo jinou hotovost ve výši alespoň 100 Kč.~~

~~(8-9) Výše sociálního kapesného podle odstavce 7 činí 100 Kč za období jednoho kalendářního měsíce.~~

~~(910) O závažném onemocnění odsouzeného nebo o jeho úrazu, vyžadujícím hospitalizaci, vyrozumí věznice bez odkladu manželku, družku nebo rodiče odsouzeného, anebo jeho děti, pokud to odpovídá jejich věku, jestliže tak odsouzený nemůže učinit sám. Není-li těchto osob, vyrozumí věznice osobu, kterou odsouzený určí. Věznice vždy vyrozumí bez odkladu některou z těchto osob v případě, že dojde k úmrtí odsouzeného.~~

(8) Odsouzenému, který není zařazen do práce, neodmítl bez závažného důvodu práci a neměl v období jednoho kalendářního měsíce jiný příjem nebo jiné finanční prostředky ve výši alespoň 100 Kč, poskytuje věznice jedenkrát za měsíc balíček, který obsahuje základní věci osobní potřeby.

(9) O závažném onemocnění odsouzeného nebo o jeho úrazu vyžadujícím hospitalizaci vyrozumí věznice bez odkladu osobu, kterou odsouzený určil, nebo jeho osobu blízkou; osobu blízkou nevyrozumí, pokud ji odsouzený požádal, aby tak neučinila. Věznice vždy vyrozumí bez odkladu některou z těchto osob, jakož i státního zástupce, který vykonává dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu trestu, v případě, že dojde k úmrtí odsouzeného.

(10) Sociální pracovník věznice zajišťuje odsouzenému právo na poskytování sociálního poradenství, pomoci a podpory v rozsahu stanoveném zákonem upravujícím poskytování sociálních služeb.

⁵⁾ Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu – č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

§ 17

Korespondence

(1) Odsouzený má právo přijímat a na svůj náklad odesílat písemná sdělení (dále jen "korespondence") bez omezení, pokud zákon nestanoví jinak.

(2) Vězeňská služba je oprávněna provádět kontrolu korespondence uvedené v odstavci 1; přitom je oprávněna seznámit se s obsahem zasílaných písemností. Pokud obsah korespondence zakládá podezření, že je připravován nebo páčán trestný čin, Vězeňská služba korespondenci zadrží a předá ji orgánu činnému v trestním řízení.

(3) Kontrola korespondence mezi odsouzeným a ~~advokátem zmocněným odsouzeného zastupovat~~ a jeho obhájcem, mezi odsouzeným a advokátem, který odsouzeného zastupuje v jiné věci, mezi odsouzeným a státními orgány České republiky nebo diplomatickou misí anebo konzulárním úřadem cizího státu,⁶⁾ anebo mezi odsouzeným a mezinárodní organizací, která podle mezinárodní úmluvy, jíž je Česká republika vázána, je příslušná k projednávání podnětů týkajících se ochrany lidských práv, je nepřipustná. Tato korespondence se adresátu odesílá a odsouzenému doručuje neprodleně.

(4) Odsouzenému, který neumí nebo nemůže číst anebo psát, Vězeňská služba zajistí, aby mu byla došlá korespondence přečtena, nebo mu poskytne písařskou pomoc při sepisování žádostí, podání a stížností státním orgánům a mezinárodním organizacím uvedeným v odstavci 3 a při dopisování s advokátem.

(5) Korespondence odsouzeného, který nemá žádné finanční prostředky, adresovaná orgánům uvedeným v odstavci 3 se odešle na náklady věznice.

⁶⁾ Vyhláška č. 157/1964 Sb., o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích.

Vyhláška č. 32/1969 Sb., o Vídeňské úmluvě o konzulárních stycích.

§ 18

Užívání telefonu

~~(1) Odsouzenému se v odůvodněných případech umožní použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou.⁷⁾~~

(1) Odsouzený má právo na použití telefonu ke kontaktu s osobou blízkou v době vymezené vnitřním řádem věznice; při tom může použít pouze telefon určený pro tento účel věznicí. Toto právo odsouzeného lze omezit pouze v odůvodněných případech, zejména je-li to nutné k ochraně bezpečnosti nebo práv jiných osob.

(2) Odsouzený má právo na použití telefonu v době vymezené vnitřním řádem věznice ke kontaktu se svým obhájcem nebo advokátem, který odsouzeného zastupuje v jiné věci.

~~(3)~~ **(3) V zájmu nápravy odsouzeného nebo z jiného závažného důvodu lze odsouzenému povolit použití telefonu ke kontaktu s jinou osobou, než je osoba blízká jsou osoby uvedené v odstavcích 1 a 2.**

~~(4)~~ **(4) Náklady spojené s použitím telefonu hradí odsouzený.**

(5) Nejde-li o telefonáty s osobou uvedenou v § 17 odst. 3 nebo § 61 odst. 9, je Vězeňská služba oprávněna se seznamovat formou odposlechu s telefonáty uvedenými v odstavcích 1 a 2 a pořizovat jejich záznam.

⁷⁾ § 116 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

§ 19

Návštěvy

(1) Odsouzený má právo přijímat v čase určeném ředitelem věznice návštěvy blízkých osob na dobu celkem 3 hodiny 3 hodin během jednoho kalendářního měsíce.

(2) Návštěvy probíhají zpravidla v místnostech k tomu určených. Návštěvy odsouzených umístěných v lůžkové části zdravotnického zařízení jsou možné jen tehdy, jestliže s tím ošetřující lékař s ohledem na zdravotní stav odsouzeného souhlasí. Je-li odsouzený umístěn u poskytovatele zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou, projedná podmínky uskutečnění návštěvy Vězeňská služba s poskytovatelem zdravotních služeb.

(3) Nestanoví-li vnitřní řád věznice počet vyšší, mohou odsouzeného současně navštívit nejvýše 4 osoby včetně nezletilých dětí. Nezletilé děti ve věku do 15 let se mohou zúčastnit návštěvy pouze v doprovodu osoby starší 18 let.

(4) V zájmu nápravy odsouzeného nebo z jiného závažného důvodu lze odsouzenému povolit návštěvu jiných než blízkých osob. Ředitelé věznic mohou ve zvlášť odůvodněných případech povolit návštěvu mezi odsouzenými, kteří jsou blízkými osobami. Náklady předvedení hradí v takovém případě odsouzení rovným dílem, nedohodnou-li se jinak.

(5) Ředitel věznice může povolit uskutečnění návštěvy odsouzeného bez zrakové a sluchové kontroly zaměstnanců Vězeňské služby v prostorách k tomu určených.

(6) V odůvodněných případech může ředitel věznice rozhodnout, že z bezpečnostních důvodů se návštěva uskuteční v místnosti, kde je návštěvník od odsouzeného oddělen přepážkou.

(7) Při návštěvách jsou odsouzení povinni chovat se slušně a ohleduplně k ostatním přítomným osobám. Nesmějí odevzdávat nebo přijímat peníze, dopisy nebo jiné věci, s výjimkou věcí povolených ředitelem věznice nebo jím pověřeným zaměstnancem Vězeňské služby.

(7 8) Odsouzenému může ředitel věznice povolit v souvislosti s návštěvou opuštění věznice, lze-li mít důvodně za to, že tím nebude ohrožen účel výkonu trestu.

(8 9) Zaměstnanec Vězeňské služby je oprávněn návštěvu přerušit nebo předčasně ukončit, jestliže odsouzený nebo návštěvníci přes upozornění porušují pořádek, kázeň nebo bezpečnost věznice.

§ 20

Duchovní a sociální služby

(1) Odsouzenému se zajišťuje právo na poskytování duchovních a dalších obdobných služeb sledujících humanitární cíle v rozsahu vyplývajícím ze zvláštních právních předpisů.

(2) Věznice umožňují konat zpravidla v době pracovního klidu společné náboženské obřady odsouzených. Účast na náboženských obřadech je dobrovolná. Dobu konání společných náboženských obřadů vymezí vnitřní řád věznice.

(3) K výkonu duchovní služby v místech, kde se vykonává trest odnětí svobody, jsou oprávněny pouze ty registrované církve a náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu tohoto práva podle zvláštního právního předpisu⁸⁾ (dále jen "církve").

(4) Církev se může podílet na naplňování účelu výkonu trestu poskytováním duchovní služby zejména

a) konáním bohoslužeb pro zájemce z řad odsouzených,

b) individuálními rozhovory, pastoračními návštěvami a umožněním individuálního přístupu k náboženským úkonům,

- c) vedením studijních hodin k výkladu náboženských textů,
- d) zajišťováním duchovní a náboženské literatury a zpěvníků,
- e) pořádáním přednášek a besed, zejména s etickou tematikou, popřípadě koncertů hudebních skupin a jednotlivců,
- f) při přípravě odsouzených k jejich propuštění,
- g) dalšími vhodnými formami přispívajícími k dosažení účelu výkonu trestu.

(5) Věznice informuje odsouzené o poskytování duchovní služby ve vnitřním řádu věznice nebo jiným vhodným způsobem.

(6) Odsouzený nesmí být k účasti na bohoslužbách a jiných obřadech nebo k rozhovoru s osobami pověřenými církví nucen. Požádá-li odsouzený o umožnění návštěvy církví pověřené osoby, je věznice povinna jí tuto skutečnost neprodleně oznámit.

(7) Církví pověřené osoby správa věznice poučí o povinnosti dodržovat právní předpisy pro výkon trestu a vnitřní řád věznice.

(8) Věznice je oprávněna odepřít možnost výkonu duchovní služby osobám, které se dopustily porušení povinností vyplývajících z právních předpisů pro výkon trestu nebo vnitřního řádu věznice.

(9) Věznice umožňují obecním úřadům obcí s rozšířenou působností poskytovat odsouzeným sociální služby⁹⁾ mající za cíl pomáhat odsouzeným při vytváření příznivých podmínek ~~pro jejich budoucí samostatný život na svobodě~~ **k tomu, aby mohli po propuštění vést soběstačný život v souladu se zákonem.**

⁸⁾ Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 4/2003 Sb.

⁹⁾ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

§ 23

Nákup potravin a věcí osobní potřeby

~~(1) Odsouzený má právo nakupovat v prodejně věznice potraviny a věci osobní potřeby, případně věci pro zájmovou a vzdělávací činnost nebo k realizaci programu zacházení. Nákup se uskutečňuje zpravidla formou bezhotovostní platby z té části peněžních prostředků, s níž může volně disponovat.~~

(1) Odsouzený má právo nakupovat nejméně jedenkrát týdně v prodejně věznice potraviny a věci osobní potřeby, případně věci pro zájmovou a vzdělávací činnost nebo k realizaci programu zacházení. Nákup se uskutečňuje formou bezhotovostní platby

z té části peněžních prostředků, s níž může volně disponovat. Ředitel věznice může upřednostnit před nákupem úhradu nákladů na nezbytné léčivé přípravky, potraviny pro zvláštní lékařské účely, zdravotnické prostředky a doplatky za ně, na zdravotní výkony nehrazené nebo částečně hrazené z veřejného zdravotního pojištění a na regulační poplatky nebo spojených s pořízením nezbytných osobních dokladů.

(2) Ve věznici se pro odsouzené zřizují prodejny s potravinářským, drogistickým a průmyslovým zbožím. Minimální sortiment zboží stanoví vnitřní řád věznice. Nelze-li nákup tohoto zboží provádět v prodejně věznice, zajišťuje se prostřednictvím Vězeňské služby.

(3) Ředitel věznice je oprávněn stanovit nejvyšší peněžní částku, za kterou může odsouzený jednorázově nakoupit.

~~§ 24~~

~~Přijetí balíčku~~

~~(1) Odsouzený má právo dvakrát ročně, zpravidla u příležitosti narozenin a vánočních svátků, přijmout balíček s potravinami a věcmi osobní potřeby do hmotnosti 5 kg.~~

~~(2) Balíčky podléhají kontrole zaměstnanců Vězeňské služby. Odsouzenému se nepředají věci, které odporují účelu výkonu trestu nebo které není dovoleno mít u sebe, zejména věci, kterými by mohl ohrozit život a zdraví vlastní nebo jiných osob. Nepředané věci se odešlou zpět odesílateli na náklady odsouzeného.~~

~~(3) Na balíčky obsahující prádlo, oděv a potřeby k realizaci programu zacházení, pro vzdělávání nebo zájmovou činnost se nevztahují omezení uvedená v odstavci 1.~~

§ 24

Přijetí balíčku

(1) Odsouzený má právo dvakrát ročně, zpravidla u příležitosti narozenin a vánočních svátků, přijmout balíček s potravinami a věcmi osobní potřeby do hmotnosti 5 kg. Právo na přijetí balíčku vzniká a roční lhůta podle věty první počíná dnem nástupu do výkonu trestu nebo dnem převedení z výkonu vazby.

(2) Balíčky podléhají kontrole zaměstnanců Vězeňské služby. Odsouzenému se nepředají věci, které odporují účelu výkonu trestu nebo které není dovoleno mít u sebe, zejména věci, kterými by mohl ohrozit život a zdraví vlastní nebo jiných osob. Věci, které nemohou být předány odsouzenému a se kterými není třeba naložit podle právních předpisů jiným způsobem, se odešlou na náklady odsouzeného zpět odesílateli,

kromě potravin s krátkodobou trvanlivostí nebo prošlou lhůtou spotřeby, které se zlikvidují.

(3) Na balíčky obsahující prádlo, oděv a potřeby k realizaci programu zacházení, pro vzdělávání nebo zájmovou činnost se nevztahují omezení uvedená v odstavci 1.

(4) Balíček, jehož přijetí odsouzený odmítl, odešle věznice na náklady odsouzeného odesílateli.

(5) Nemá-li odsouzený finanční prostředky na odeslání nepředaných věcí nebo balíčku odesílateli, odešlou se na náklady věznice a vynaložené náklady se předepíše odsouzenému k úhradě jako náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody.

§ 25

Příjem peněz a nakládání s nimi

~~(1) Pokud byly odsouzenému do věznice zaslány peníze, převedou se na jeho účet zřízený a vedený věznici a odsouzený se o tom vyrozumí. Nesouhlasí-li odsouzený s přijetím peněz, peníze se vrátí odesílateli na náklady odsouzeného.~~

(1) Pokud byly odsouzenému do věznice zaslány peníze, převedou se na jeho účet zřízený a vedený věznici a odsouzený se o tom vyrozumí. Odsouzený nesmí mít u sebe během výkonu trestu finanční hotovost. Peníze zaslané odsouzenému výslovně na úhradu nákladů na zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění, na úhradu regulačních poplatků a na nákup léčivých přípravků, potravin pro zvláštní lékařské účely a zdravotnických prostředků musí být uloženy na zvláštní účet, z něhož lze čerpat peníze pouze na úhradu uvedených nákladů. Nesouhlasí-li odsouzený s přijetím peněz, peníze se vrátí odesílateli na náklady odsouzeného. Nemá-li odsouzený dostatek finančních prostředků na odeslání, odečte věznice náklady na odeslání z odesílaných peněz. K přijetí peněz zaslaných orgány státní správy a příjmu podléhajícího dani z příjmu se nevyžaduje souhlas odsouzeného.

(2) K nákupu může odsouzený použít též peníze, které mu byly do věznice během výkonu trestu zaslány nebo které předal věznici k úschově při nástupu do výkonu trestu.

(3) Má-li však odsouzený v úschově věznice menší částku peněz, než je předpokládaná cena jízdného do místa bydliště a výše stravného na jeden den v době propuštění z výkonu trestu, nákup potravin a dalších věcí nebo jiná dispozice s těmito penězi se mu neumožní.

~~(4) Neuhradí-li odsouzený rozsudkem stanovenou škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem, pro který se nachází ve výkonu trestu, pohledávky spojené s trestním řízením, soudní a správní poplatky a škodu nebo nemajetkovou újmu, kterou způsobil Vězeňské službě během výkonu trestu, může k úhradě zdravotních služeb provedených v zájmu zachování nebo zlepšení jeho zdravotního stavu nad rámec péče~~

~~hrazené z veřejného zdravotního pojištění nebo ze státního rozpočtu nad rámec mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána a nákupu podle § 23 použít pouze polovinu peněžních prostředků podle odstavce 1 věty první. Zbývající část těchto peněžních prostředků může použít jen na úhradu pohledávek podle věty první.~~

(4) Neuhradí-li odsouzený rozsudkem stanovenou škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem, pro který se nachází ve výkonu trestu, pohledávky spojené s trestním řízením, pohledávky vzniklé v souvislosti s poskytnutím nebo zajištěním zdravotních služeb a úhrady regulačních poplatků a doplatků nad rámec veřejného zdravotního pojištění, soudní a správní poplatky a škodu nebo nemajetkovou újmu, kterou způsobil Vězeňské službě během výkonu trestu, může k úhradě za poskytnuté zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění a nákupu podle § 23 použít pouze polovinu peněžních prostředků podle odstavce 1 věty první a zbývající část peněžních prostředků může použít jen na úhradu těchto pohledávek; to neplatí pro peníze výslovně zaslané na úhradu nákladů uvedených v odstavci 1 věty druhé.

(5) Ustanovením odstavce 4 není dotčeno právo odsouzeného nakládat podle § 33 ~~odst. 5~~ **odst. 6** s úložným pocházejícím z jeho odměny za práci.

(6) Účet odsouzeného vedený věznicí není úročen a za jeho vedení se nevybírají poplatky. Peníze v cizí měně, které nelze směnit na českou měnu, se uloží ve věznicí společně s jinými věcmi odsouzeného. Na účtu musí vždy zůstat částka potřebná k úhradě nákladů spojených s cestou odsouzeného z místa výkonu trestu do místa, kde se bude po propuštění zdržovat.

§ 26

Ochrana práv odsouzených včetně prostředků právní ochrany

(1) Odsouzený smí k uplatnění svých práv a oprávněných zájmů podávat stížnosti a žádosti orgánům příslušným k jejich vyřízení; stížnost, případně žádost musí být orgánu, jemuž je adresována, neprodleně odeslána. **Žádost o přemístění do jiné věznice může odsouzený opakovat nejdříve po uplynutí tří měsíců od vyřízení jeho předchozí žádosti.** Ředitel věznice určí okruh zaměstnanců Vězeňské služby pověřených přebíráním a odesíláním stížností a žádostí a jejich evidencí; vytvoří takové podmínky pro podávání stížností a žádostí odsouzených, aby bylo vyloučeno, že s nimi budou zacházet jiné než oprávněné osoby.

(2) Zaměstnanci Vězeňské služby bez odkladu vyrozumí ředitele věznice, státního zástupce, soudce nebo orgán, který provádí kontrolu věznice, o žádosti odsouzeného o rozmluvu a na jejich pokyn takovou rozmluvu ve věznicí umožní.

(3) Odsouzený má právo na poskytování právní pomoci advokátem, jenž má oprávnění v mezích svého zmocnění vést s odsouzeným korespondenci a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby. **Toto právo odsouzeného musí být zajištěno nejpozději do 24 hodin od přijetí žádosti.**

(4) Zaměstnanci Vězeňské služby jsou povinni dbát na zachovávání práv, která odsouzení mají ve výkonu trestu.

§ 28

Základní povinnosti odsouzených

(1) Odsouzený je ve výkonu trestu povinen dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců Vězeňské služby, pracovat, pokud je mu přidělena práce a není uznán dočasně práce neschopným nebo není po dobu výkonu trestu uznán zdravotně nezpůsobilým k výkonu práce, plnit úkoly vyplývající z programu zacházení, šetrně zacházet se svěřenými věcmi, nepoškozovat cizí majetek, dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, a i jinak zachovávat ustanovení vnitřního řádu věznice. Dále je povinen dodržovat opatření a pokyny podle zvláštních právních předpisů¹⁰⁾ k zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany.

(2) Odsouzený je dále povinen

- a) podrobit se osobní prohlídce v zájmu zajišťování vnitřního pořádku ve věznici a vyloučení toho, aby u sebe ~~neměl~~ **měl** věc, kterou by narušoval účel výkonu trestu,
- b) umožnit zaměstnancům Vězeňské služby kontrolu svých osobních věcí; **pokud své osobní věci uzamyká v uzamykatelné skříňce k uložení osobních věcí, je povinen předat náhradní klíč ředitelem věznice pověřenému zaměstnanci Vězeňské služby,**
- c) podrobit se preventivní vstupní, periodické, mimořádné a výstupní lékařské prohlídce v rozsahu určeném lékařem nebo zvláštním právním předpisem, včetně nezbytných diagnostických a laboratorních vyšetření a očkování, a opatřením stanoveným orgány hygienické služby,
- d) strpět úkony, které souvisejí s jeho identifikací, a podrobit se úkonům nezbytným pro zpracování komplexní zprávy (§ 41 odst. 2),
- e) pokud onemocní, stane se mu úraz nebo je zraněn, tyto skutečnosti neprodleně ohlásit zaměstnanci Vězeňské služby,
- f) oznámit neprodleně zaměstnanci Vězeňské služby okolnosti, které mohou způsobit vážné ohrožení bezpečnosti jemu samotnému, spoluodsouzeným nebo věznici, pokud se o nich dozví nebo je zjistil,
- g) podrobit se opatřením, která jsou nezbytná k potlačení výroby, držení nebo zneužívání ~~omamných a psychotropních~~ **návykových** látek a jedů ve věznici,
- h) dodržovat zásady hygieny,

- i) oznámit neprodleně věznicí skutečnost, že je poživitelem důchodu, výsluhového příspěvku, ~~příspěvku za službu~~ nebo má příjem podléhající dani z příjmu **a z uvedených finančních prostředků zajistit zaslání částky na účet vedený věznicí na úhradu nákladů výkonu trestu ve výši stanovené zvláštním právním předpisem,**
- j) odevzdat do úschovy věznice věci, jejichž držení s ohledem na jejich cenu, množství nebo způsob používání je zakázáno nebo je v rozporu s účelem výkonu trestu,
- k) uhradit náklady na zdravotní služby poskytnuté v zájmu zachování nebo zlepšení jeho zdravotního stavu nad rámec zdravotních služeb hrazených z veřejného zdravotního pojištění nebo ze státního rozpočtu nad rámec mezinárodních dohod, kterými je Česká republika vázána, **a to včetně regulačních poplatků,**
- l) oznámit věznicí jméno a příjmení obhájce nebo advokáta, který jej bude zastupovat v jiné věci nebo mu poskytovat právní službu,**
- m) oznámit při příjmu do věznice písemně, zda je účasten důchodového spoření,**
- n) oznámit věznicí změnu zdravotní pojišťovny a změnu osobních či rodinných údajů, které nahlásil při přijetí do výkonu trestu,**
- o) podrobit se vyšetření ke zjištění, zda neužil návykovou látku, a v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, uhradit náklady na toto vyšetření,**
- p) dodržovat zákaz kouření v místech, kde je to vzhledem k možnému ohrožení zdraví nekuřáků nebo z protipožárních důvodů ředitelem věznice zakázáno,**
- r) během osmihodinové doby určené ke spánku dodržovat noční klid.**

(3) Odsouzeným je zakázáno

- a) navazovat styky s jinými osobami v rozporu s tímto zákonem nebo s pokynem vydaným na základě tohoto zákona,
- b) vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit zdraví,
- c) přechovávat a rozšiřovat tiskoviny nebo materiály propagující národnostní, etnickou, rasovou, náboženskou nebo sociální nesnášenlivost, fašismus a podobná hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka, násilí a hrubost, jakož i tiskoviny nebo materiály obsahující popis výroby a použití návykových látek, jedů, výbušnin, zbraní a střeliva,
- d) hrát hry o peníze, věci, služby nebo o jiné úkony; účastnit se loterií a jiných podobných her,¹¹⁾
- e) tetovat sebe nebo jinou osobu ~~anebo nechat se tetovat~~, **nechat se tetovat nebo mít ve věznicí v držení pomůcky k provádění tetování; to platí obdobně také pro jiné způsoby porušování integrity lidské kůže a držení pomůcek k provádění takové činnosti,**
- f) předstírat poruchu zdraví nebo se úmyslně poškozovat na zdraví,
- g) bez souhlasu Vězeňské služby prodávat, směňovat a darovat věci, které má v držení ve věznicí.

(4) Vůči odsouzenému, který neoprávněně odmítá plnit své povinnosti a k nápravě nestačí výzva nebo napomenutí, užije Vězeňská služba v nezbytném rozsahu prostředky povolené zákonem.

¹⁰⁾ Zákon č. 65/1965 Sb. č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů.

§ 31

Zákaz některých prací

Je zakázáno školit a zařazovat odsouzené k výkonu prací s výbušninami. Jestliže odsouzený při práci přichází do styku s omamnými a psychotropními látkami nebo jedy anebo s jinými látkami, které mohou vyvolat zvýšené nebezpečí újmy na zdraví nebo škody na majetku, je třeba nad ním zajistit zvýšenou kontrolu. Zákaz některých prací pro odsouzené ženy a mladistvé je stanoven zvláštními právními předpisy.¹²⁾

¹²⁾ § 156 odst. 3 a § 167 zákona č. 65/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

~~Vyhláška č. 261/1997 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány všem ženám, těhotným ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým, a podmínky, za nichž mohou mladiství výjimečně tyto práce konat z důvodu přípravy na povolání, ve znění pozdějších předpisů.~~

~~Sdělení č. 460/1990 Sb., o sjednání Úmluvy o noční práci mladistvých zaměstnaných v průmyslu.~~

¹²⁾ § 238 až 247 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Úmluva o noční práci mladistvých zaměstnaných v průmyslu, vyhlášená pod č. 460/1990 Sb.

§ 32

Pracovní postavení a podmínky odsouzených

(1) Pracovní podmínky, pracovní doba a podmínky pro uložení přesčasové práce u odsouzených se řídí zvláštními právními předpisy vztahujícími se na zaměstnance v pracovním poměru. Ředitel věznice může nařídit odsouzeným práci přesčas v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.¹³⁾

(2) Do pracovní doby se nepočítá úklidová a další obdobná činnost potřebná k zajištění každodenního provozu věznice, kterou provádějí zpravidla všichni odsouzení, a pracovní terapie, pokud je součástí programu zacházení; tyto práce jsou odsouzení, **pokud jsou k nim zdravotně způsobilí**, povinni provádět bez nároku na pracovní odměnu a nesmějí

být nařízeny na úkor doby nutné k odpočinku odsouzených. **V době vycházek lze takové práce nařídit jen výjimečně, vyžaduje-li to mimořádná situace.**

(3) Odsouzeným se zajišťuje formou připomínek a námětů účast na řešení otázek týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při jejich práci.

(4) Odsouzení pracují pod dohledem zaměstnanců Vězeňské služby.

¹³⁾ § 97 odst. 1 až 3 zákona č. 65/1965 Sb. § 93 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 33

Pracovní odměna odsouzených

(1) Odsouzeným přísluší odměna podle vykonané práce. Vláda stanoví nařízením výši této odměny a podmínky pro její poskytování.

(2) Vězeňská služba poskytuje odsouzenému zařazenému do práce v době jeho dočasné pracovní neschopnosti náhradu odměny za stejných podmínek, jako ji poskytuje zaměstnavatel zaměstnanci podle zákoníku práce.

(~~2~~ 3) Pracovní odměna odsouzeného se pro účely srážek daní a pojistného na důchodové spoření, sociální zabezpečení nebo zdravotní pojištění považuje za příjem ze závislé činnosti. Z této odměny se po srážce zálohy na daň a pojistného provedou i další srážky jednak k úhradě výživného pro děti, kterým je odsouzený povinen poskytovat výživu, včetně příspěvku na úhradu nákladů při péči o dítě v ústavní nebo ochranné výchově, a jednak k úhradě nákladů výkonu trestu **a dalších nákladů spojených s výkonem trestu**. Rozsah a pořadí dalších srážek z pracovní odměny odsouzeného stanoví Ministerstvo spravedlnosti (dále jen "ministerstvo") vyhláškou. Přitom přihlédně zejména k zabezpečení výživy dětí odsouzeného a oprávněným nárokům poškozených trestným činem.

(~~3~~ 4) Je-li však soudem nařízen výkon rozhodnutí srážkami z pracovní odměny odsouzeného, postupuje se podle občanského soudního řádu a předpisů vydaných na jeho základě. Tento postup se uplatní i v případě exekuce nařízené správcem daně.

~~(5) Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob rozdělení části pracovní odměny na kapesné a úložné podle odstavce 4 a stanoví rozsah a podmínky, za nichž odsouzený může úložné použít. Nevyčerpané úložné se odsouzenému vyplácí při propuštění z výkonu trestu, pokud se věznice s odsouzeným nedohodne jinak.~~

(5) Část pracovní odměny odsouzeného, která zbývá po provedení srážek podle odstavce 3, případně podle odstavce 4, se rozdělí na kapesné a úložné. Kapesným se rozumí částka, kterou může odsouzený použít podle vlastního rozhodnutí. Úložným se rozumí zbývající část pracovní odměny, kterou věznice převede na účet odsouzeného.

(§ 6) Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob rozdělení části pracovní odměny na kapesné a úložné podle odstavce 4 5 a stanoví rozsah a podmínky, za nichž odsouzený může úložné použít. Nevyčerpané úložné se odsouzenému vyplátí při propuštění z výkonu trestu, pokud se věznice s odsouzeným nedohodne jinak.

§ 35

Povinnost hradit náklady výkonu trestu

(1) Odsouzený je povinen hradit náklady výkonu trestu. Nelze-li tyto náklady srazit z odměny za práci, může věznice k jejich úhradě použít peněžní prostředky, které má odsouzený uloženy ve věznici. Výši nákladů výkonu trestu a podrobnosti její úhrady stanoví ministerstvo vyhláškou.

~~(2) Od povinnosti podle odstavce 1 je osvobozen odsouzený~~

- ~~a) který nebyl nezaviněně zařazen do práce a neměl v období kalendářního měsíce jiný příjem nebo jinou hotovost,~~
- ~~b) který nedovršíl 18. rok věku,~~
- ~~c) po dobu poskytování ústavní (nemocniční) péče, je-li zdravotně pojištěn podle zvláštního právního předpisu,¹⁴⁾ s výjimkou případů uvedených v § 36 odst. 1,~~
- ~~d) po dobu zařazení do vzdělávacího nebo terapeutického programu s dobou výuky nebo terapie nejméně 21 hodin týdně,~~
- ~~e) po dobu přerušení výkonu trestu,~~
- ~~f) po dobu účasti na soudním jednání v postavení svědka nebo poškozeného,~~
- ~~g) po dobu dočasného předání do ciziny,~~
- ~~h) je-li na útěku.~~

(2) Od povinnosti podle odstavce 1 je osvobozen odsouzený po dobu, po kterou

- a) nebyl nezaviněně zařazen do práce, pokud nebyl poživatelé důchodu nebo výsluhového příspěvku nebo neobdržel v kalendářním měsíci peníze na účet v úschově,**
- b) nedovršíl osmnáctý rok věku,**
- c) mu byla poskytována lůžková zdravotní péče, s výjimkou případů uvedených v § 36 odst. 1,**
- d) byl zařazen do vzdělávacího nebo terapeutického programu s dobou výuky nebo terapie nejméně 21 výukových hodin týdně,**
- e) trest dočasně nevykonával,**
- f) byl účasten na soudním jednání v postavení svědka nebo poškozeného.**

~~(3) Od vymáhání nákladů výkonu trestu se upustí vždy, jestliže odsouzený zemřel a nezanechal majetek, ze kterého by bylo možno pohledávku uspokojit v rámci vypořádání dědictví, jestliže byl vydán nebo předán do ciziny nebo po propuštění z výkonu trestu~~

~~vyhoštěn a ze všech okolností je zřejmé, že další vymáhání pohledávky by bylo neúspěšné. Upuštění od vymáhání pohledávky musí být písemné a dlužník se o něm nevyrozumívá. Upuštěním od vymáhání pohledávka nezaniká.~~

~~(4) Ředitel věznice může na základě písemné a potřebnými doklady doložené žádosti odsouzeného prominout zcela nebo zčásti povinnost uhradit náklady výkonu trestu, ze kterého byl odsouzený propuštěn, odůvodňují-li to tíživé sociální poměry odsouzeného.~~

~~(5) U pohledávky za náklady výkonu trestu se nepožadují úroky z prodlení.~~

¹⁴⁾ ~~Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.~~

§ 36

Povinnost nahradit další náklady

~~(1) Odsouzený je povinen též nahradit zvýšené náklady střežení a náklady na dopravu a předvedení do zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou vynaložené Vězeňskou službou, jestliže~~

~~a) si úmyslně způsobil nebo jinému úmyslně umožnil způsobit mu újmu na zdraví anebo se opakovaně dopustil porušování léčebného režimu,~~

~~b) zneužil poskytnutí zdravotních služeb předstíráním poruchy zdraví, nebo~~

~~c) z vlastního rozhodnutí se nepodrobil poskytnuté zdravotní službě, k níž dal předechozí souhlas nebo o kterou požádal.~~

~~(2) Rozhodnutí o povinnosti nahradit náklady uvedené v odstavci 1 vydá ředitel věznice. Proti rozhodnutí ředitele věznice může odsouzený do 3 dnů od oznámení podat stížnost, o níž rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby.~~

~~(3) Výkon rozhodnutí, kterým byla odsouzenému uložena povinnost nahradit škodu způsobenou během výkonu trestu, náklady výkonu trestu nebo zvýšené náklady střežení, náklady na dopravu a předvedení do zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou provádí po dobu výkonu trestu srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky podle zvláštních právních předpisů¹⁵⁾ ta věznice, která pohledávku spravuje.~~

~~(4) Podle odstavce 3 se postupuje i při náhradě neuhrazených nákladů spojených s výkonem vazby, předcházející tomuto výkonu trestu.~~

~~(5) Pro náhradu nákladů uvedených v odstavcích 1 a 4 se obdobně užití ustanovení § 35 odst. 3 a 4~~

§ 36

Povinnost nahradit další náklady spojené s výkonem trestu

(1) Ředitel věznice rozhodne o povinnosti odsouzeného nahradit další náklady spojené s výkonem trestu, kterými jsou

- a) náklady na odeslání nepředaných věcí nebo balíčku podle § 24 odst. 5,
- b) náklady na zdravotní služby podle § 28 odst. 2 písm. k) a na regulační poplatky,
- c) náklady na vyšetření ke zjištění, zda neužil návykovou látku, v případě, že se prokáže přítomnost návykové látky, podle § 28 odst. 2 písm. o),
- d) zvýšené náklady na zdravotní služby.

(2) Zvýšenými náklady na zdravotní služby podle odstavce 1 písm. d) se rozumí zvýšené náklady na střežení a náklady na dopravu a předvedení do zdravotnického zařízení poskytovatele zdravotních služeb mimo objekty spravované Vězeňskou službou, jestliže odsouzený

- a) si úmyslně způsobil nebo jinému úmyslně umožnil způsobit mu újmu na zdraví anebo se opakovaně dopustil porušování léčebného režimu,
- b) zneužil poskytnutí zdravotních služeb předstíráním poruchy zdraví, nebo
- c) se z vlastního rozhodnutí nepodrobil poskytnuté zdravotní službě, k níž dal předchozí souhlas nebo o kterou požádal.

(3) V rozhodnutí podle odstavce 1 musí být jednotlivé náklady vyčísleny. Proti tomuto rozhodnutí může odsouzený do 3 dnů od oznámení podat stížnost, o níž rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Podání stížnosti má odkladný účinek.

(4) Výkon rozhodnutí podle odstavce 1 se po dobu výkonu trestu provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.

(5) Podle odstavce 4 se postupuje i při náhradě neuhrazených nákladů spojených s výkonem vazby předcházející tomuto výkonu trestu.

(6) Pro náhradu nákladů podle odstavců 1 a 5 se obdobně použijí ustanovení § 35 odst. 3 až 5.

§ 38

Odpovědnost odsouzeného za škodu způsobenou při plnění pracovních úkolů

(1) Odsouzený odpovídá za škodu, kterou způsobil Vězeňské službě nebo jinému subjektu, u něhož byl zařazen do práce, zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s tím v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy vztahujícími se na zaměstnance v pracovním poměru.¹⁶⁾

(2) Jiný subjekt, jemuž byla způsobena škoda, projedná výši požadované náhrady též s Vězeňskou službou.

¹⁶⁾ § 172 zákona č. 65/1965 Sb. § 250 zákona č. 262/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 39

Odpovědnost za škodu způsobenou odsouzenému při plnění pracovních úkolů

(1) Za škodu způsobenou odsouzenému při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s plněním těchto úkolů odpovídá podle zvláštního zákona¹⁷⁾ Vězeňská služba nebo jiný subjekt, u něhož je odsouzený zařazen do práce. Obdobně odpovídá odsouzenému Vězeňská služba nebo jiný subjekt, u něhož je odsouzený zařazen do práce, za škodu způsobenou na odložených věcech a při odvracení škody¹⁹⁾. Zabezpečení odsouzeného pro případ poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání upravuje zvláštní právní předpis^{19a)}.

(2) Práce při úklidu, jiné obdobné práce potřebné k zajištění běžného provozu věznice, **denní forma studia** a pracovní terapie se z hlediska odpovědnosti za škodu nepovažují za plnění pracovních úkolů.

¹⁷⁾ ~~§ 187, 205a a 205b zákona č. 65/1965 Sb. § 265, 269 a 270 zákona č. 262/2006 Sb.~~, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹⁾ ~~§ 204 a 205 zákona č. 65/1965 Sb. § 266 až 268 zákona č. 262/2006 Sb.~~, ve znění pozdějších předpisů.

^{19a)} § 3 písm. m) zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců.

§ 39a

Zvláštní ustanovení

(1) Způsobil-li odsouzený zaviněným porušením povinnosti stanovené tímto zákonem škodu na majetku státu, se kterým hospodaří Vězeňská služba, a výše škody nepřevyšuje 10 000 Kč, rozhodne o povinnosti nahradit škodu ředitel věznice.

(2) Proti rozhodnutí ředitele věznice podle odstavce 1 může odsouzený do 3 dnů od oznámení podat stížnost, o níž rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím ~~zmo~~**eněný pověřený** zaměstnanec Vězeňské služby. **Podání stížnosti má odkladný účinek.**

(3) Při upuštění od vymáhání náhrady škody podle odstavce 1 nebo při jejím prominutí se obdobně užije ustanovení § 35 odst. 3 a 4.

(4) **Výkon rozhodnutí podle odstavce 1 se po dobu výkonu trestu provádí srážkami z pracovní odměny, peněz uložených ve věznici nebo příkázáním pohledávky.**

§ 40

Obecné ustanovení

(1) Během výkonu trestu je odsouzený povinen podrobit se vnitřnímu řádu věznice, který kromě jiného vymezuje druh a obsah činností, které jsou pro jednotlivé skupiny odsouzených buď povinné nebo dobrovolné. Okruh konkrétních činností, kterých je odsouzený povinen se zúčastnit nebo které může vykonávat, jsou stanoveny v programu zacházení.

(2) K dosažení účelu výkonu trestu věznice stanoví pro každého odsouzeného program zacházení jako základní formu cílevědomého a komplexního působení ~~na odsouzeného~~, **jehož cílem je připravit odsouzeného na soběstačný život v souladu se zákonem po propuštění z výkonu trestu. Součástí působení na odsouzeného jsou rovněž metody a formy práce zaměřené na oblast řešení důsledků a dopadů trestné činnosti na poškozeného.** Program se nezpracovává v případech, kdy odsouzený má vykonat trest nebo jeho zbytek ve výměře nepřesahující 3 měsíce.

(3) Rozhodnutí ředitele věznice o povolení opustit věznici je veřejnou listinou, kterou lze prokázat totožnost odsouzeného.

§ 41

Program zacházení

(1) Program zacházení se zpracovává na základě komplexní zprávy o odsouzeném s ohledem na délku trestu, charakteristiku osobnosti a příčiny trestné činnosti.

(2) Komplexní zpráva je shrnutím výsledků psychologického, pedagogického, **sociálního**, případně lékařského posouzení, **hodnocení rizik a potřeb** a jiných dostupných materiálů k osobě odsouzeného; její obsah je důvěrný. **S obsahem komplexní zprávy může být bez souhlasu odsouzeného seznámeno státní zastupitelství, které koná dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu trestu.**

(3) Program zacházení obsahuje konkrétně formulovaný cíl působení na odsouzeného, metody zacházení s odsouzeným směřující k dosažení cíle a způsob a četnost hodnocení. Pravidelnou součástí programu zacházení je určení způsobu zaměstnávání odsouzeného, **případně** jeho účasti na pracovní terapii, vzdělávání anebo jiné náhradní činnosti, směřující k vytvoření předpokladů pro jeho ~~samostatný způsob života~~ **soběstačný život v souladu se zákonem.** Pokud u odsouzeného přichází v úvahu více variant programu zacházení, umožní se mu výběr.

~~(4) V rámci programu zacházení se pro odsouzeného nejméně 3 měsíce před propuštěním vytvářejí podmínky pro jeho samostatný způsob života.~~

(4) V rámci programu zacházení se pro odsouzené nezařazené do výstupního oddělení vytvářejí nejméně 3 měsíce před propuštěním podmínky pro soběstačný život v souladu se zákonem a za tím účelem se aktualizuje program zacházení.

(5) Při vypracování programu zacházení věznice podle potřeby spolupracuje s příslušnými orgány sociálního zabezpečení.

§ 42a

Předávání odsouzených

(1) Odsouzený se předá policejnímu orgánu mimo věznici na dobu nezbytně nutnou k provedení úkonu probíhajícího řízení na základě písemné žádosti obsahující odůvodnění takového postupu. Žádost zašle policejní orgán alespoň 3 dny před provedením takového úkonu řediteli věznice. Žádost musí být schválena ředitelem příslušného útvaru Policie České republiky nebo jím písemně pověřeným příslušníkem Policie České republiky, náčelníkem Vojenské policie, anebo vedoucím příslušníkem Generální inspekce bezpečnostních sborů.

(2) Jestliže je odsouzený předán na dobu převyšující 24 hodin a úkon je prováděn mimo obec, v níž se nachází věznice, kde je odsouzený umístěn, může být do ukončení úkonu odsouzený umístěn ve věznici, která je nejbližší místu, kde je úkon prováděn. Eskorty mezi věznicemi zajišťuje Vězeňská služba.

(3) V době od předání odsouzeného policejnímu orgánu až do jeho vrácení nebo umístění do jiné věznice zajišťuje ostrahu odsouzeného Policie České republiky.

§ 43

Účast církví, náboženských společností, zájmových sdružení občanů, nevládních organizací a dalších orgánů a institucí na naplňování účelu trestu

(1) Na naplňování účelu trestu se v souladu se zvláštními právními předpisy mohou podílet po dohodě s generálním ředitelem Vězeňské služby, případně ředitelem věznice registrované církve a náboženské společnosti, zájmová sdružení občanů, nevládní organizace a další orgány a instituce, se kterými odsouzený udržuje styk a které mohou přispět k plnění účelu výkonu trestu (dále jen "orgány a instituce").

(2) Pověření zástupci orgánů a institucí mohou po dobu výkonu trestu udržovat s odsouzeným osobní styk, zajímat se o jeho chování ve výkonu trestu a pomáhat mu při vytváření příznivých podmínek pro jeho ~~samostatný způsob života~~ **soběstačný život v souladu se zákonem**. Na požádání je věznice informuje o stavu převýchovy a chování odsouzeného, pokud s tím odsouzený souhlasí.

(3) Zástupce orgánů a institucí pověřené výkonem oprávnění podle odstavce 2 věznice poučí o povinnosti dodržovat právní předpisy pro výkon trestu a respektovat vnitřní řád věznice včetně časového režimu života odsouzených rozvrhu dne.

(4) Věznice v případě potřeby zabezpečí vhodné prostory a podmínky pro činnost orgánů a institucí tak, aby nebylo narušeno nebo ohroženo plnění programů zacházení.

(5) Poskytování humanitárních služeb ve věznici podle odstavců 1 až 4 se nepovažuje za návštěvy podle § 19.

§ 46

Kázeňské tresty

(1) Kázeňským přestupkem je zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu.

(2) Za kázeňský přestupek lze odsouzenému uložit kázeňský trest. Kázeňský trest se neuloží, jestliže samotným projednáním kázeňského přestupku s odsouzeným lze dosáhnout sledovaného účelu.

(3) Kázeňskými tresty jsou:

- a) důtka,
- b) snížení kapesného nejvýše o jednu třetinu až na dobu 3 kalendářních měsíců,
- c) zákaz přijetí jednoho balíčku v kalendářním roce,
- d) pokuta až do výše ~~1 000 Kč~~ **5 000 Kč**,
- e) propadnutí věci,
- f) umístění do uzavřeného oddělení až na 28 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení,
- g) celodenní umístění do uzavřeného oddělení až na 20 dnů,
- h) umístění do samovazby až na 20 dnů,
- i) odnětí výhod vyplývajících z předchozí kázeňské odměny.

(4) Výkon kázeňských trestů uvedených v odstavci 3 písm. f) a g) lze uložit též podmíněně se zkušební dobou až na 6 měsíců. Zkušební doba počíná běžet právní mocí rozhodnutí o kázeňském přestupku. Nespáchá-li odsouzený během zkušební doby jiný kázeňský přestupek, kázeňský trest se zahradí. V opačném případě odsouzený kázeňský trest vykoná; tím není dotčena jeho odpovědnost za kázeňský přestupek spáchaný ve zkušební době.

§ 47

Ukládání kázeňských trestů

(1) Kázeňský trest lze uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se ~~k věci vyjádřil~~ **vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhopvat provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě.**

(2) Uložený kázeňský trest musí být úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu. Za kázeňský přestupek lze uložit jen jeden kázeňský trest. Trest propadnutí věci lze uložit i vedle jiného kázeňského trestu.

(3) Kázeňský trest nelze uložit, jestliže od spáchaní kázeňského přestupku uplynula doba jednoho roku.

§ 58

(1) Pokud tato hlava neobsahuje ustanovení zvláštní, užije se na výkon trestu dále uvedených skupin odsouzených ostatních ustanovení tohoto zákona.

(2) Při výkonu trestu odsouzených uvedených v této hlavě se přihlíží k jejich psychickým, fyziologickým a věkovým zvláštnostem.

(3) Pro odsouzené uvedené v § 67, ~~69, 70 a 71~~ **69 a 70** se zpravidla ve věznici zřizují specializovaná oddělení.

§ 61

(1) Během výkonu trestu odsouzeného, který nedovršíl 18. rok věku, se věznice především zaměří na jeho výchovu a zabezpečení jeho přípravy na budoucí povolání.

(2) Mladistvému, který má plnit povinnou školní docházku, věznice zabezpečí její plnění vyučováním místo výkonu práce.

(3) Má-li ředitel věznice za to, že u mladistvého, který ve výkonu trestu dovršíl 19. rok věku, bude dosaženo účelu trestu jeho výkonem ve věznici pro ostatní odsouzené, podá soudu návrh na přeřazení mladistvého. Přitom přihlíží zejména k dosaženému stupni jeho výchovy a k délce nevykonaného zbytku trestu.

(4) I když soud rozhodl o ponechání mladistvého po dovršení 19. roku věku ve věznici pro mladistvé, může ředitel věznice podat návrh na jeho přeražení podle odstavce 3, jestliže odsouzený soustavně porušuje nebo závažným způsobem porušil stanovené povinnosti, pořádek nebo kázeň.

(5) Při stanovení obsahu programu zacházení s mladistvým se vždy sleduje zabezpečení jeho pracovní kvalifikace a ~~samostatný způsob života~~ **soběstačný život v souladu se zákonem.**

(6) K formě a obsahu přípravy mladistvého na budoucí povolání věznice požádá o vyjádření zákonného zástupce mladistvého, pokud s mladistvým ve výkonu trestu udržuje styk, a příslušný orgán sociálněprávní ochrany dětí. K zařazení mladistvého do práce se vyjádření zákonného zástupce mladistvého ani orgánu sociálněprávní ochrany nevyžaduje; tím není dotčena povinnost věznice úzce spolupracovat s rodiči nebo jinými zákonnými zástupci mladistvých.

(7) Pro mladistvého je účast na stanovené formě vzdělávání a dalších určených aktivitách programu zacházení povinná, **pokud je k němu zdravotně způsobilý**; po dobu výuky se mladistvý nezařazuje do práce a jeho vzdělávání se uskutečňuje formou denního studia.

(8) Mladistvý má právo přijímat návštěvy na dobu 5 hodin během jednoho kalendářního měsíce.

(9) Věznice umožní zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu pověřenému zajišťováním sociálněprávní ochrany dětí při výkonu jeho oprávnění navštěvovat mladistvého a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby. Tyto návštěvy se nezapočítávají do návštěv podle odstavce 8.

§ 67

Výkon trestu u matek nezletilých dětí

(1) V případech hodných zvláštního zřetele, jestliže takový postup umožňují podmínky ve věznici a osobnostní předpoklady odsouzené ženy, může být odsouzené ženě na její žádost povoleno, aby ve výkonu trestu měla u sebe a starala se o své dítě zpravidla do 3 let jeho věku, pokud takové dítě nebylo soudem svěřeno do výchovy jiné osoby. Před rozhodnutím si ředitel věznice vyžádá posouzení lékaře a klinického psychologa a orgánu sociálněprávní ochrany dětí, zda je takový postup ve prospěch dítěte.

(2) Proti rozhodnutí ředitele věznice podle odstavce 1 může odsouzená žena podat do 3 dnů od jeho oznámení stížnost, jež má odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby.

(3) Byla-li žádost podle odstavce 1 zamítnuta, může ji odsouzená žena opakovat nejdříve po 3 měsících od právní moci rozhodnutí.

(4) Věznice umožní příslušnému orgánu sociálněprávní ochrany dětí²¹⁾ pravidelně sledovat vývoj dítěte, o které odsouzená žena pečuje ve věznici.

(5) Základem programu zacházení je u matky, které bylo povoleno mít u sebe a starat se o své dítě, celodenní péče o dítě.

(6) Ředitel věznice může rozhodnout o zrušení povolení mít ve výkonu trestu u sebe své dítě a starat se o ně, a to na základě negativního vyjádření lékaře nebo klinického psychologa anebo orgánu sociálně-právní ochrany dětí k dalšímu pobytu dítěte s matkou ve věznici. O tomto rozhodnutí ředitele informuje věznice neprodleně okresní soud a orgán sociálně-právní ochrany dětí, v jejichž obvodu se věznice nachází.

(7) Proti rozhodnutí ředitele věznice podle odstavce 6 může odsouzená žena podat do 3 dnů od jeho oznámení stížnost, která nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje bezodkladně generální ředitel Vězeňské služby nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby.

²¹⁾ § 19 písm. o) a § 56 odst. 1 zákona č. 114/1988 Sb., ve znění zákona č. 169/1999 Sb.

§ 69

(1) Odsouzeným trvale pracovní nezařaditelným je odsouzený,

- a) který je starší 65 let, pokud sám nepožádá o zařazení do práce,
- b) který byl uznán invalidním ve třetím stupni²²⁾, **ledaže sám požádá o zařazení do práce a jeho pracovní schopnost takovéto zařazení připouští**, nebo
- c) jehož zdravotní stav neumožňuje trvalé pracovní zařazení.

(2) Trvale pracovní nezařaditelným odsouzeným lze ukládat jen takové kázeňské tresty, které lze jinak uložit mladistvým.

²²⁾ § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

§ 70

U odsouzených

- a) s poruchou duševní a poruchou chování,
- b) s poruchou osobnosti a chování, způsobenou užíváním ~~psychotropních~~ **návykových** látek, nebo
- c) s mentální retardací

se ve vnitřním řádu věznice, zejména při volbě obsahu a forem programu zacházení, přihlíží k závěrům odborného lékařského posouzení těchto odsouzených a k nutnosti individuálního nebo skupinového terapeutického působení.

§ 71

(1) Vnitřní řád věznice, jakož i obsah a formy zacházení s odsouzenými k doživotnímu trestu musí přihlížet též k povaze tohoto trestu a nebezpečnosti odsouzených, kterým je takový trest uložen.

~~(2) Návštěvy, vycházky a výkon kázeňských trestů probíhají zpravidla odděleně od ostatních odsouzených.~~

(3) Odsouzenému k doživotnímu trestu nelze přerušit výkon trestu nebo mu udělit kázeňskou odměnu spočívající v povolení dočasně opustit věznici v souvislosti s návštěvou nebo s programem zacházení.

(4) Odsouzení k doživotnímu trestu jsou ubytováni zpravidla po jednom.

Díl 9

Výkon trestu velmi nebezpečných odsouzených

§ 72a

(1) Velmi nebezpečným odsouzeným je odsouzený,

- a) který byl odsouzen k výjimečnému trestu,**
- b) proti kterému je vedeno trestní stíhání pro zvlášť závažný zločin spáchaný během výkonu vazby nebo výkonu trestu,**
- c) který se v posledních pěti letech pokusil uprchnout nebo uprchl z výkonu vazby nebo výkonu trestu,**
- d) u kterého lze důvodně předpokládat, že ohrozí bezpečnost jiných osob.**

(2) Velmi nebezpečný odsouzený se zpravidla umísťuje do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením. Rozhodnutí ředitele věznice o zařazení do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením se vyhotovuje písemně a doručuje se odsouzenému. Proti rozhodnutí může odsouzený podat do 3 dnů od doručení stížnost, která nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby.

(3) Velmi nebezpečný odsouzený podle odstavce 1 písm. a) až c) se do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením umístí na dobu nejdéle 90 dnů. Nejsou-li v této době zjištěny důvody podle odstavce 1 písm. d), odsouzený se z tohoto oddělení vyřadí. Jsou-li v této době takové důvody zjištěny, odsouzený se v tomto oddělení ponechá, a to i opakovaně, nejdéle na dalších 180 dnů.

(4) Velmi nebezpečný odsouzený podle odstavce 1 písm. d) se do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením umístí na dobu nejdéle 180 dnů. Nejsou-li v této době zjištěny důvody pro toto umístění, odsouzený se z tohoto oddělení vyřadí. Jsou-li v této době takové důvody zjištěny, odsouzený se v tomto oddělení ponechá, a to i opakovaně, nejdéle na dalších 180 dnů.

(5) Odsouzený zařazený do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením může požádat ředitele věznice o vyřazení z tohoto oddělení má-li za to, že důvody pro takové zařazení nenastaly nebo pominuly. Rozhodnutí o žádosti se vyhotovuje písemně a doručuje se odsouzenému. Proti rozhodnutí může odsouzený podat do 3 dnů od doručení stížnost, která nemá odkladný účinek. O stížnosti rozhoduje generální ředitel Vězeňské služby nebo jím pověřený zaměstnanec Vězeňské služby. Byla-li žádost odsouzeného zamítnuta, může ji odsouzený podat znovu až po uplynutí tří měsíců od právní moci rozhodnutí.

§ 74

Výstupní oddělení

(1) Ve věznicích se zřizují výstupní oddělení, do nichž se přiměřenou dobu před očekávaným skončením výkonu trestu zpravidla ~~umísťují~~ **zařazují odsouzení, kterým byl uložen trest na dobu delší než 3 roky, a odsouzení, jimž je třeba pomáhat při vytváření příznivých podmínek pro ~~samostatný způsob života~~ **soběstačný život v souladu se zákonem.****

~~(2) Programy zacházení s odsouzenými zařazenými do výstupního oddělení jsou zaměřeny na jejich přípravu pro samostatný způsob života.~~

(2) Programy zacházení jsou po zařazení odsouzených do výstupního oddělení aktualizovány a zaměřeny na jejich přípravu na soběstačný způsob života v souladu se zákonem.

§ 75

Spolupráce s orgány sociálního zabezpečení

Po dobu výkonu trestu věznice vytvářejí předpoklady ~~pro plynulý přechod odsouzených do samostatného způsobu života po propuštění z výkonu trestu k tomu,~~ **aby odsouzení mohli pro propuštění z výkonu trestu plynule přejít do soběstačného života v souladu se zákonem.** Přitom úzce spolupracují s příslušnými orgány sociálního

zabezpečení, zejména jim poskytují včas potřebné informace a umožňují jim průběžný kontakt s odsouzeným.